

جزء چهارم

وحدت و دوستی بین مؤمنان

﴿وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا﴾

سوره آل عمران، آیه ۱۰۳

وهمگی به ریسمان خدا [قرآن، و هرگونه وسیله
وحدت الهی]، چنگ زنید، و پراکنده نشوید.

سُورَةُ الْعَمَّاتِ

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ
 رَسُولُهُ، وَمَنْ يَعْتَصِمِ بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١١٤﴾
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ، وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ
 مُسْلِمُونَ ﴿١١٥﴾ وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا
 نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ
 فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ
 النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ
 تَهْتَدُونَ ﴿١١٦﴾ وَلَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ
 بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١١٧﴾
 وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ
 وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٨﴾ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ
 وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ
 فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١١٩﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ أَبْيَضَّتْ
 وُجُوهُهُمْ فَمِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٢٠﴾ تِلْكَ آيَاتُ
 اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعَالَمِينَ ﴿١٢١﴾

تلاوت آیه

مدرسه حفظ

بیانی از آیه شریفه

پیش از ظهور پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، قبایلی که در مکه زندگی می‌کردند با یکدیگر پیوسته در جنگ و جدال بودند. با ظهور پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و تابیدن نور ایمان بر دل‌ها، تعصبات قومی و قبیله‌ای رنگ باخت و جای خود را به اسلام و ایمان داد. دیگر کسی به قوم و قبیله خود افتخار نمی‌کرد، بلکه ملاک افتخار انسان‌ها ایمان و تقوای آنها شد. همین نکته باعث شد کسانی که سال‌ها با هم جنگیده بودند با یکدیگر صمیمی شوند و مانند دو برادر به هم عشق ورزند. خداوند متعال در آیه فوق مسلمانان را به یاد آن زمانی می‌اندازد که با یکدیگر دشمن بودند و به واسطه نعمت هدایت، با یکدیگر صمیمی و مهربان شدند و از افتادن در جهنم اختلاف و درگیری و کشت و کشتار نجات یافتند و بر این نکته تأکید می‌ورزد که راه رسیدن به اتحاد و انسجام امت همین نکته است: جمع شدن زیر پرچم قرآن و اهل بیت علیهم السلام و کنار زدن همه عوامل تفرقه و اختلاف. امروز هم اگر امت اسلامی بخواهد قوی شود، باید متحد و منسجم باشد و اگر بخواهد متحد و منسجم شود، باید بر محور وحدت بخش قرآن و اهل بیت علیهم السلام تکیه کند و از مسائل اختلافی بپرهیزد. اختلافات امروز دنیای اسلام و فاصله مسلمانان از یکدیگر ریشه در عمل نکردن به این آیه شریفه دارد و پرداختن به مسائل اختلافی و پرتنگ کردن اختلافات و توهین به مقدسات دیگر مذاهب باعث فاصله امت اسلام از یکدیگر می‌شود و همین اختلافات موجب جرئت

یافتن دشمنانی مثل صهیونیست‌ها برای ظلم آشکار به میلیون‌ها نفر از امت اسلامی شده است. از نگاه قرآن، مسلمانان مانند اعضای یک پیکرند که در قبال درد و رنج یکدیگر نمی‌توانند بی‌توجه باشند.

در آینه آیات کریمه قرآن

- «وَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلَّفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ»^۱.
- «وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ»^۲.
- «وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ»^۳.

در آینه روایات معصومان علیهم‌السلام

- پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم: «إِصْلَاحُ ذَاتِ الْبَيْنِ أَفْضَلُ مِنْ عَامَّةِ الصَّلَاةِ وَالصَّوْمِ»^۴.

۱. سوره مبارکه آل عمران، آیه ۶۳: «چنانچه [با این همه دلایل روشن، از اعتراف به توحید و پذیرفتن اسلام] روی گردانند، بدانند که [یقیناً خدا به] [وضع و حال] مفسدان آگاه است.»
۲. سوره مبارکه انفال، آیه ۴۶: «(و از خدا و پیامبرش فرمان برید و با یکدیگر نزاع و اختلاف مکنید که سست و بددل می‌شوید و قدرت و شوکتتان از میان می‌رود؛ و شکیبایی ورزید؛ زیرا خدا با شکیبایان است.)»
۳. سوره مبارکه حشر، آیه ۱۰: «(و نیز کسانی که بعد از آنان [انصار و مهاجرین] آمدند، در حالی که می‌گویند: پروردگارا، ما و برادرانمان را که به ایمان بر ما پیشی گرفتند بیامرز و در دل‌هایمان به مؤمنان خیانت و کینه قرار مده، پروردگارا، یقیناً تورا ثوف و مهربانی.)»
۴. طوسی، الامالی، ص ۵۲۲: «سازش دادن میان مردم از یک سال نماز و روزه برتر است.»

■ امام علی علیه السلام: فَيَا عَجَباً عَجَباً وَاللَّهِ يُمِيتُ الْقَلْبَ وَيَجْلِبُ إِلَيْهِ مِنَ اجْتِمَاعِ هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ عَلَيَّ بَاطِلُهُمْ وَتَفَرُّقِكُمْ عَنِّي حَقِّكُمْ^۱.

در آینه کلام بزرگان

■ در معنای حبل الله چند قول آمده است:

۱. مراد از حبل الله قرآن است: از ابی سعید خدری و عبد الله و قتاده و سدی به طور مرفوع روایت شده است؛
۲. مراد دین اسلام است: از ابن عباس و ابی زید نقل شده است؛
۳. ائمه علیهم السلام هستند: ابان بن تغلب از حضرت صادق علیه السلام نقل می کند که امام فرموده اند که ما آن حبل الله هستیم.

بهرتر است که آیه را به همه این معانی حمل کنیم و مؤید آن روایتی است که ابوسعید خدری از پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله نقل کرده است که فرمودند: ایها الناس انی قد ترکت فیکم حبلین ان اخذتم بهما لن تضلوا ابدا.^۲

■ می گوید: خدا در میان دل های شما الفت ایجاد کرد و با این تعبیر، اشاره به یک معجزه اجتماعی اسلام شده؛ زیرا اگر سابقه دشمنی و عداوت پیشین عرب را درست دقت کنیم [می بینیم] که چگونه کینه های ریشه دار در طول سال های متمادی در دل های آنها انباشته شده بود، و چگونه یک موضوع جزئی و ساده کافی بود آتش جنگ خونینی در میان آنها بیفزورد؛ مخصوصاً با توجه به اینکه مردم نادان و بی سواد و نیمه وحشی معمولاً افرادی لجوج و انعطاف ناپذیرند و به آسانی حاضر به فراموش کردن کوچک ترین مسائل گذشته نیستند.

۱. نهج البلاغه، خطبه ۲۷: «عجبا، عجبا، به خدا سوگند که اجتماع اینان بر باطلشان و پراکندگی شما از حقتان دل را می میراند.»

۲. طبرسی، ترجمه مجمع البیان، ج ۴، ص ۱۸۸-۱۹۰.

با تمام گفت‌وگوهایی که درباره اثر اعجاز‌آمیز اتحاد در پیشرفت اهداف اجتماعی و سربلندی اجتماعات گفته شده است، می‌توان گفت هنوز اثر واقعی آن شناخته نشده است. امروز سدهای عظیمی در نقاط مختلف جهان بر پا شده که مبدأ تولید بزرگ‌ترین نیروهای صنعتی است و سرزمین‌های وسیعی را زیر پوشش آبیاری و روشنایی خود قرار داده است. اگر درست فکر کنیم، می‌بینیم این قدرت عظیم چیزی جز نتیجه به هم پیوستن قدرت‌های ناچیز دانه‌های باران نیست و آن‌گاه به اهمیت اتحاد و کوشش‌های دسته‌جمعی انسان‌ها واقف می‌شویم.^۱

■ اهمیت موضوع فوق (وحدت و برادری در میان قبایل کینه‌توز عرب) از نظر دانشمندان و مورخان، حتی دانشمندان و مورخان غیرمسلمان، مخفی نمانده و همگی با اعجاب فراوان از آن یاد کرده‌اند. به عنوان نمونه، جان دیون پورت، دانشمند معروف انگلیسی، می‌نویسد: «... محمد، یک نفر عرب ساده، قبایل پراکنده کوچک و برهنه و گرسنه کشور خودش را مبدل به یک جامعه فشرده و با انضباط نمود و در میان ملل روی زمین آنها را با صفات و اخلاق تازه‌ای معرفی کرد، و در کمتر از سی سال، این طرز و روش امپراتور قسطنطنیه را مغلوب کرد و سلاطین ایران را از بین برد. سوریه و بین‌النهرین و مصر را تسخیر کرد و دامنه فتوحاتش را از اقیانوس اطلس تا کرانه دریای خزر و تا رود سیحون بسط داد.»^۲

■ توماس کارل می‌گوید: «خداوند عرب را به وسیله اسلام از تاریکی‌ها به سوی روشنایی‌ها هدایت فرمود، از ملت خموش و راکدی که نه صدایی از آن می‌آمد و نه حرکتی محسوس بود، ملتی به وجود آورد که از گمنامی به سوی شهرت، از سستی به سوی بیداری، از پستی به سوی فراز، و از عجز و ناتوانی به سوی نیرومندی سوق داده شده، نورشان از

۱. مکارم شیرازی، تفسیر نمونه، ج ۳، ص ۲۸-۳۳.

۲. همان.

چهار سوی جهان می‌تابید. از اعلان اسلام یک قرن بیشتر نگذشته بود که مسلمانان یک پا در هندوستان و پای دیگری در اندلس نهادند و بالاخره در همین مدت کوتاه اسلام بر نصف دنیا نورافشانی می‌کرد.^۱

■ نهر، دانشمند و سیاست‌مدار فقید هندی، در این باره می‌نویسد: «... سرگذشت عرب و داستان اینکه چگونه به سرعت در آسیا و اروپا و آفریقا توسعه یافتند و فرهنگ و تمدن عالی و بزرگی را به وجود آوردند یکی از شگفتی‌های تاریخ بشری می‌باشد. نیرو و فکر تازه‌ای که عرب‌ها را بیدار ساخت و ایشان را از اعتماد به نفس و قدرت سرشار ساخت اسلام بود.»^۲

■ اتحاد رمز پیروزی

ملت‌ها و دولت‌ها اگر بخواهند به پیروزی و هدف‌های اسلامی به تمام ابعادش که سعادت بشر است برسند، باید اعتصام به جبل‌الله کنند، از اختلافات و تفرقه پرهیزند و فرمان حق تعالی را، «**وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا**» را، اطاعت نمایند. پشت کردن به تعالیم عالیه اسلام و روی آوردن به غرب و شرق مسلمین را با قریب یک میلیارد جمعیت و مخازن بسیار غنی تحت سیطره اجانب درآورده و شعایر و مخازن آنها را به باد داده است. شما دیدید و ما هم شاهد بودیم که وحدت کلمه یک ملت شجاع، ولی ضعیف با اعتماد به اسلام و خدای تعالی موجب غلبه بر غول‌های بین‌المللی شد و دست همه استعمارگران را قطع نمود. پس مسلمین باید برای به دست آوردن استقلال و آزادی، این کلید پیروزی را به دست آورند و برای وحدت کلمه کوشش کنند. این شما سران دولت‌ها هستید که باید این فکر اسلامی را تعقیب کنید و دست از دشمنی و مخالفت با برادران خود بردارید.^۳

۱. همان.

۲. همان.

۳. موسوی خمینی، صحیفه امام، ج ۷، ص ۱۷۰.

تفرقه از ناحیه دشمن است

امروز در دنیای اسلام گرفتاری‌ها بسیار زیاد است. اسلام این همه بر وحدت و یکپارچگی مسلمین و برادری مسلمانان تأکید فرموده است؛ حتی در اعتصام به حبل الله، می‌توان تک‌تک به حبل الله اعتصام پیدا کرد، [اما] این را اسلام توصیه نمی‌کند؛ «وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا». همه با هم به حبل الهی تمسک کنید، با هم باشید. من می‌خواهم از آحاد مسلمین، مخصوصاً از علما، روشن‌فکران، مسئولان دولت‌ها، سیاست‌مداران، زبندگان، نخبگان در همه کشورها درخواست کنم که دست خائن دشمنان امت اسلامی را در این تفرقه ببینند و مشاهده کنند. این تفرقه طبیعی نیست؛ این تفرقه تحمیلی است، این تفرقه تلقینی است. مسلمانان به طور طبیعی در کنار هم می‌توانند زندگی کنند و تجربه‌ها نشان داده است که آن وقتی که وسوسه دشمن، دمدمه دشمن، خباث دشمن وارد میدان نشده است، با هم زندگی کرده‌اند. این را ما در کشور خودمان دیده‌ایم، در عراق دیده‌ایم، در کشورهای دیگر اسلامی [هم] مشاهده کرده‌ایم.^۱

در آینه شعر و حکایت

اندیشه دیگری برادر، خوب است

همدردی و یآوری برادر، خوب است

یادت نرود دو نیمه یک سبیم

تمرین برادری برادر، خوب است^۲

۱. بیانات امام خامنه‌ای در دیدار مسئولان نظام و سفرای کشورهای اسلامی،

۱۳۹۴/۴/۲۷.

۲. رضا اسماعیلی.

***

در هر نماز عطر تو تکثیر می‌شود
در امتداد وحدت این شانه‌ها به هم
هر خانه‌ای مناره الله اکبر است
این‌گونه می‌رسند همه خانه‌ها به هم
جاری شده است عقد اخوت میان ما
ای باب آشنایی بیگانه‌ها به هم
وقتی که شمع راه تو باشی چه دیدنی است
دل دادن دوباره پروانه‌ها به هم
چون دانه‌های روشن تسبیح با همیم
در هم تنیده سلسله دانه‌ها به هم
اعجاز بی‌نظیر تو عشق است و عشق تو
ما را رسانده از دل ویرانه‌ها به هم^۱

- صلّه رحم یکی از مواردی است که می‌تواند در تمرین عملی به آیه مؤثر باشد.
- شرکت در جماعت‌های مؤمنان، مثل نماز جماعت، نماز جمعه، هیئت و حج با نگاه اتحاد و برقراری ارتباط و پیوند بین مؤمنان.
- تعریف حرکت‌های جمعی حول امام مثل اربعین، زیارت امام رضا علیه السلام و مسافرت‌های جهادی.

- مؤمنان یکدیگر را با لفظ برادر و خواهر خطاب کنند.
- برگزاری مراسم اهل بیت علیهم السلام و هیئت‌ها به‌ویژه روضه‌های خانگی.
- ایجاد حلقه‌های قرآنی بین خویشاوندان، هم‌محلی‌ها و دوستان؛ به‌طوری‌که به صورت هفتگی افراد دور هم جمع شوند.
- برخورد با شایعه‌سازان در جامعه.

اختلاف طبیعت زندگی بشر

یکی از چالش‌های اصلی و اساسی زندگی ما اختلافات است. اختلافات همیشگی و اجتناب‌ناپذیرند؛ چراکه ما زندگی جمعی داریم. تا تنهایی که مشکلی نداریم، ولی وقتی با دیگران زندگی می‌کنیم، تازه اختلافات خودشان را نشان می‌دهند. پس، اختلاف در زندگی بشر بسیار طبیعی است. اما مسئله از آنجا آغاز می‌شود که بعضی با اختلافات به شکلی غیرطبیعی برخورد می‌کنند؛ انگار اصلاً انتظارش را نداشتند. بین آقا و خانمش دعوا می‌شود، بعد افسرده می‌شوند. چرا؟ می‌گویند: «من توقع نداشتم.» خب، اشتباه کردی که توقع نداشتی. مگر خبر نداشتی آدم‌ها به صورت طبیعی اختلافاتی دارند؟

براین اساس، اختلافات از جهاتی مثبت و بلکه لازم و سازنده هستند؛ اما از جهتی دیگر، اگر این اختلافات را مدیریت نکنیم و اجازه دهیم به اختلافات دامن زده شود، می‌تواند بزرگ‌ترین تهدید برای جامعه و آغاز بسیاری از اتفاقات عجیب و غریب در زندگی فردی و جمعی ما باشد. آغاز بسیاری از قتل‌ها و غارت‌ها از اختلافات فردی و جمعی است. در همان آغاز خلقت نزدیک‌ترین افراد خونی، یعنی هابیل و قابیل، سر موضوعی معنوی

اختلاف پیدا کردند. قابیل کوتاه نیامد و برادرش را کشت. به نظرتان اینکه اولین سکناس زندگی انسان با اختلاف شروع می‌شود چه معنایی دارد؟ آیا این بدین معنا نیست که اگر این اختلافات مدیریت نشود، می‌تواند فاجعه‌آمیز باشد؟ و اگر این اختلافات مدیریت شود، می‌تواند جامعه قوی و قدرتمند ایجاد کند؟ دقت کنید که وقتی پیغمبر ﷺ خواستند هجرت کنند، به شهری نرفتند که همه یکدست باشند، بلکه به مدینه رفتند که مرکز اختلافات قومی و قبیله‌ای بود. دو قبیله اوس و خزرج که اصالتاً یمنی بودند در اوج درگیری‌ها قرار داشتند. آخرین جنگی که بین اوس و خزرج پیش آمد جنگ بعاث بود. از طرف دیگر، با یهودی‌های مدینه نیز درگیر بودند.

نقش همدلانه پیغمبر ﷺ در مدینه

پیغمبر ﷺ وقتی وارد مدینه شدند، در نخستین گام، پیمانی بین مسلمانان و یهودیان بستند. نام این پیمان منشور مدینه بود و بندهای گوناگونی داشت و مهم‌ترین فلسفه‌اش ایجاد هم‌زبانی و تنش‌زدایی بود.

اقدام بعدی این بود که پیمانی ایمانی بین اوس و خزرج و مهاجران و انصار برقرار کردند؛ پیمان برادری‌ای که قرآن به صراحت از آن یاد می‌کند: ﴿وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا﴾؛ «و همگی به ریسمان خدا (یعنی قرآن و اهل بیت ﷺ) چنگ زنید و پراکنده و گروه‌گروه نشوید.» بعد می‌فرماید: ﴿وَأذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا﴾؛ «و به یاد آورید نعمت خدا را بر خودتان که زمانی با یکدیگر دشمن بودید، ولی خدا میان دل‌های شما پیوند دوستی برقرار کرد و در نتیجه، به لطف و نعمت او با هم برادر شدید، و بر لبه گودالی از آتش قرار داشتید.»

رسول الله ﷺ با دو حرکت بسیار حکیمانه مدینه را یکپارچه کردند.

در سال دوم هجری، وقتی مقداری این وضعیت به ثبات رسید، رسول الله ﷺ جریان جهاد و مبارزه را کلید زدند. قدرت بعد از کنار گذاشتن اختلافات، برای پیامبر ﷺ شکل گرفت. با این جماعت می‌شود به جنگ با مستکبران رفت. هنر رهبر جامعه این است که این همدلی یا حداقل هم‌زبانی را ایجاد می‌کند؛ که لازمه قدرت و برون‌رفت از غربت است.

دوقطبی کردن جامعه؛ نقشه دشمن

دوقطبی کردن جامعه کار اساسی دشمنان ما برای شکست دادنمان است. فعالیت نظامی آنان فرع ماجراست. اصل این اختلاف‌افکنی و چندقطبی کردن جامعه است. جامعه‌ای که دچار اختلاف شد، نیرویش تحلیل می‌رود و در جهاد خود دچار ضعف و زوال و شکست خواهد شد. صدر اسلام هم همین‌گونه بوده است. پیرمرد یهودی که کینه شدیدی از مسلمانان داشت، روزی جمعی از اوس و خزرج را دید که پس از سال‌ها دشمنی، با محبت کنار هم نشسته‌اند. از این صمیمیت عصبانی شد و به جوانی از یهودیان دستور داد تا نزدشان برود و خاطره جنگ‌های گذشته‌شان را زنده کند. جوان این کار را کرد و حرف‌هایش به اختلاف و درگیری میان اوس و خزرج دامن زد؛ تا جایی که هر دو طایفه آماده جنگ شدند. اما وقتی خبر به رسول خدا ﷺ رسید، ایشان به سرعت به سوی آنان رفتند و آنها را از عواقب دشمنی و فتنه آگاه کردند. مسلمانان به خود آمدند، گریه کردند و یکدیگر را در آغوش کشیدند.

ائمه ما منادی وحدت جامعه بودند. امیر مؤمنان علیه السلام فرمودند: «(من کسی بودم که بیشترین تلاش را برای وحدت جامعه کردم.)»

امروزه، فضای مجازی بستری برای اختلاف‌افکنی در جامعه شده است. آیا این بزرگ‌ترین گناه‌گیر اجتماعی نیست که گاهی ناخواسته در جامعه به آن دامن می‌زنیم؟ اختلافات امروز دنیای اسلام بین امت

اسلام فاصله انداخته و همین اختلافات موجب جرئت یافتن دشمنانی مثل صهیونیست‌ها برای ظلم آشکار به میلیون‌ها نفر از امت اسلامی شده است. چطور پانزده میلیون یهودی بر حداقل دو میلیارد مسلمان، بلکه کل جهان تسلط دارند؟ به دلیل اختلاف ما. اگر اختلاف را کنار بگذاریم، پیروزی همین حوالی است.

خاطره شهید

پویانمایی

پادکست صوتی

تبیین آیه

